

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Каталог 3 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 22 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2024-2025 н.р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Ринок цінних паперів
Викладач (-і)	Романюк Тарас Михайлович к.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380993242939
Е-mail викладача	taras.romaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є цінні папери, економіко-правове та інституційне середовище, в якому вони обертаються, та система регулювання ринку цінних паперів.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи функціонування ринку цінних паперів. 2. Професійна діяльність на ринку цінних паперів. <p>Становлення і поступовий розвиток ринкових відносин в Україні сприяє трансформації вже існуючих технологій функціонування фінансових ринків, зокрема ринку цінних паперів, які є однією з важливих складових ринкової економіки. Основу ринку цінних паперів складають специфічні економічні відносини, що в основному полягають у купівлі/продажу фінансових інструментів (цінних паперів) на визначеному економічному просторі при залученні і з урахуванням певним чином сформованої правової, технічної, економічної і податкової інфраструктури, яка постійно змінюється.</p> <p>Відбувається формування первинного ринку цінних паперів, що потрібен для розміщення цінних паперів акціонерних товариств, які бажають фінансувати розширення своєї виробничої діяльності, і держави, яка, в свою чергу, розміщує на ринку державні цінні папери. Цивілізований організований ринок цінних паперів не тільки налагоджує відносини між емітентом та інвестором, але й сприяє організації контролю і нагляду за ринком цінних паперів, зумовлює посилення процесу сек'юритизації фінансових відносин.</p>	
3. Мета, завдання та цілі навчальної дисципліни	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ринок цінних паперів» є формування у студентів системи знань, що дозволяють їм скласти об'єктивне уявлення про загальні засади функціонування ринку цінних паперів, його структуру і принципи роботи учасників, нормативно-правове забезпечення, отримати системну інформацію про діяльність на ринку цінних паперів та особливості розвитку ринків цінних паперів у різних країнах світу та в Україні.

Завданням вивчення навчальної дисципліни – є :

- сприяння розумінню загальних положень, принципів і методів, загальних умов функціонування ринку цінних паперів;
- розвиток здібностей і формування навичок, що дозволяють здійснювати діяльність на сучасному ринку цінних паперів.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

- сутність ринку цінних паперів та нормативно-правове забезпечення його функціонування;
- різновиди цінних паперів та фінансових інструментів на ринку цінних паперів., їх характеристики, властивості та особливості випуску і обігу;
- структуру, види і складові ринку цінних паперів;
- методи, за допомогою яких корпорації залучають необхідні фінансові ресурси на ринку цінних паперів для своєї діяльності та розвитку;
- принципи державного регулювання ринку цінних паперів, особливості і механізми його саморегулювання;
- особливості та перспективи розвитку і функціонування ринків цінних паперів розвинутих країн та українського ринку цінних паперів.

вміти:

- використовувати понятійний апарат;
- виконувати дослідження сутності цінних паперів, характеристики основних видів цінних паперів;
- визначати типи та структуру портфелю цінних паперів, доходність та його ризикованість;
- характеризувати основні етапи еволюції розвитку світових ринків цінних паперів, функції та задачі їх функціонування; сучасний стан, інфраструктуру та правове регулювання функціонування ринку цінних паперів в Україні;
- проектувати за різними методиками стратегії проведення операцій з цінними паперами;
- оцінювати за значенням фондових індексів стан напрямку руху та розвитку ринку цінних паперів.

4. Результати навчання (компетентності)

Результати навчання

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

Компетентності

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних,

біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
 ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
 ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.
 СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
 СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 180 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	40
семінарські заняття	40
самостійна робота	100

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність, освітня програма	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	4	вибірковий

Тематика курсу

Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	семінари	самостійна робота	лекції	семінари	самостійна робота
Тема 1. Сутність, функції та структура цінних паперів.	2	2	6			10
Тема 2 Інститути ринку цінних паперів.	2	2	6			12
Тема 3. Цінні папери та ціноутворення на ринку цінних паперів.	4	4	8	2	2	10
Тема 4. Фондові індекси	2	2	8	2	2	10
Тема 5. Інформаційно-рейтингові агентства та їх інформація	4	4	8	2	2	10
Тема 6. Інформація про емітентів цінних паперів та статистична інформація	4	4	8	2	2	10
Тема 7. Первинний ринок цінних паперів.	4	4	8	2	2	10
Тема 8. Вторинний ринок цінних паперів та операції на ньому	4	4	8	2	2	10
Тема 9. Професійна діяльність на ринку цінних паперів.	4	4	8	2	2	10

Тема 10. Саморегулюванні організації та інституційне регулювання фондового ринку	2	2	8			15
Тема 11. Міжнародний ринок цінних паперів.	4	4	8			15
Тема 12. Ринки цінних паперів розвинутих країн.	2	2	8			15
Тема 13. Ринок цінних паперів України.	2	2	8			15
Усього годин	40	40	100	14	14	152

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)					
	Поточне оцінювання та самостійна робота			Екзаменаційна робота (екзамен)	Сума балів з навчальної дисципліни	
	Модуль 1		Модуль 2			
	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 поточний контроль	Змістовий модуль 3 Самостійна робота			
	Теми 1-8	Теми 9-13	Теми 1-13	Теми 1-13		
	20	20	10			
50			50	100		
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 40 бальну шкалу.					
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів.					
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за три змістові модулі: ЗМ 1. Поточний контроль (1-20 балів). ЗМ 2. Поточний контроль (1-20 балів). ЗМ 3. Самостійна робота (1-10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.					

7. Політика курсу

Підсумковою формою контролю є екзамен, який проводиться виключно у письмовій формі. Максимальна кількість 50 балів за екзаменаційну роботу. Структура білета включає 5 завдань. Правильна відповідь на кожне питання білету оцінюється максимум в 10 балів.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

8. Рекомендована література

Основна

1. Цінні папери: підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2011.
2. Цінні папери: практикум / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2013. Шелудько В.М.
3. Фінансовий ринок: підручник. – 2-ге вид. – К.: Знання, 2008.
4. Фондовий ринок: Підручник. В 2-х кн. – Кн. 1. / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2015.
5. Фондовий ринок: Підручник. В 2-х кн. – Кн. 2. / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2016.
6. Sharpe W., Alexander G., Bailey J. Investments. – 7th Edition. – New Jersey: Prentice Hall, 2003.

Наукові публікації.

1. Васильченко С.М. Регіональні фондові ринки та глобальні економічні цикли. // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. – Вип. 15. – Т. 1 / Васильченко С.М., Малишівський Т.В. / Index Copernicus
<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24788850,3.html>
Івано-Франківськ: Видавництво ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019.- С.113 – 121
<http://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/4135>

Допоміжні джерела інформації

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ssmc.gov.ua
5. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» №3480-IV від 23 лютого 2006 року : станом на 01 січня 2013 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> .
6. Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів» від 30.10.96 р. № 448/96-ВР. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>.
7. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України SMIDA. [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://smida.gov.ua>.
8. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>.
9. Фондовая система Wallstreet - on-line проект для фондового рынка. [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://www.wallstreet.com.ua/about.php>.

Доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Романюк Тарас Михайлович